

Afrikansk svinepest spreder sig

Chriél, Mariann; Boklund, Anette

Published in:
Jaeger

Publication date:
2016

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Chriél, M., & Boklund, A. (2016). Afrikansk svinepest spreder sig. *Jaeger*, (11), 104-105.

General rights

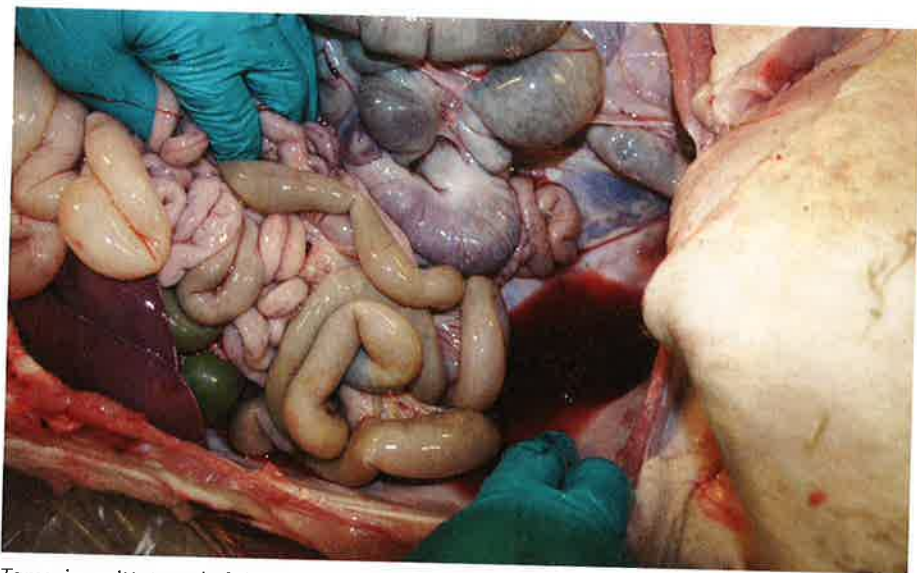
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Afrikansk svinepest spredter sig

Den meget smitsomme sygdom spredtes i både Polen og de baltiske lande. Skal du på jagt her, så læs, hvordan du skal tage dig i agt for at medbringe den dødelige smitte til Danmark.

Tamsvin smittet med afrikansk svinepest med meget blodig væske i bughulen.
Foto: DTU Veterinærinstituttet.

Afrikansk svinepest medfører høj dødelighed (over 90 %), og smittede grise dør i løbet af få dage. Det betyder, at alle vildsvin i et område dør, før de kan komme langt omkring med smitte. Det betyder, at hastigheden på naturlig spredning af sygdommen er langsom. Når der alligevel ses en spredning med foruroligende hast, skyldes det menneskets mellemkomst, der bringer fødevarer, dyr eller smitte på tøj rundt med køretøjer.

Tekst: Mariann Chriél, dyrlæge og chefkonsulent, og Anette Boklund, seniorrådgiver, begge DTU Veterinærinstituttet

NATUR/VILDTFORVALTNING: Afrikansk svinepest er en meget smitsom virussygdom hos såvel vild- som tamsvin. Siden 2008 har sygdommen spredt sig i Østeuropa med udspring fra Georgien. Hvert år spredes smitten yderligere ca. 50 km. Virus kan ikke smitte til mennesker. Jægere har stor risiko for at slæbe smitten med til Danmark, når vildsvinekødet bringes med hjem. Afrikansk svinepest har aldrig været konstateret i Danmark, men et udbrud vil lukke alle eksportmarkederne for svinekød.

Symptomer

Fra grisene smittes, til de viser symptomer, går der kun 5-10 dage. Grisene bliver sløve og har ingen ædelyst. Når dyrene bevæger sig, er det på stive ben med slingrende bagpart, voldsom tåreflåd, og røde eller blålige misfarvninger i huden fortrinsvis på ben, bug og ører. Kommer man som jæger ind i om-

råder med udbrud, kan man typisk finde vildsvinene liggende døde i området med et eller flere af disse symptomer. Det er vigtigt at kontakte myndighederne for at årsagen kan afklares. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at ikke alle dyr udviser tydelige symptomer.

Når et smittet vildsvin er nedlagt, behøver der altså ikke være ydre symptomer på sygdom hos dyret. Men ved opbrækningen vil man typisk finde meget blodig væske i bughulen (se foto) – men det kan jo godt snyde afhængigt af skuddets placering!

Smitteveje

Smitte mellem tamsvin sker hyppigst ved transport/handel med grise, som er smittet, men endnu ikke har symptomer. Men også beskidt tøj eller beskidte transportvogne kan overføre smitten. Smitten mellem svin sker typisk ved direkte kontakt eller ved kontakt med

strøelse, foder og vand, som er forurenet med urin, gødning og næseflåd.

Blod fra syge dyr er smittefarligt i op til halvandet år efter, hvis det ligger ved lave temperaturer. I områder, hvor der har gået svin smittet med Afrikansk svinepest, er gødningen smittefarlig i op til to uger, og selvdøde vildsvin kan smitte raske dyr i området også efter forrådnelse af kadaveret.

Status og forholdsregler

I Estland fandt man i 2015 i alt 734 tilfælde af Afrikansk svinepest (ASF) hos vildsvin, og hidtil er der fundet 708 inficerede dyr i 2016. I 2015 spredtes smitten til 10 tamsvinebesætninger, og i 2016 foreløbigt til 16. Smittekilderne til udbruddene i tamsvin menes at være grøntfoder, bær- og svampeplukkere og jægere.

Der er indført forbud mod fodring af vildsvin i perioden 1. oktober til 30. april, og der må kun fodres med små

mængder på jagtpladserne. Tamsvin må ikke fodres med grøntfoder. Alt foder skal være enten varmebehandlet eller ligge i mindst 30 dage før brug.

I Letland er der i 2015 fundet 752 ASF-inficerede vildsvin, og i 2016 er tallet 563. Der har i samme periode været 12 udbrud i tamsvin ved områder med en meget høj forekomst af smittede vildsvin.

I Litauen har der i 2015 været 13 udbrud i tamsvin, hvoraf de 10 af disse var i den sydøstlige del af landet – tæt ved den russiske grænse. I 2016 har der været 17 udbrud i tamsvin og 197 i vildsvin.

I Polen er der i 2015 påvist ASF i 53 vildsvin og konstateret ét udbrud hos tamsvin, mens der hidtil i 2016 er påvist ASF i 29 vildsvin og i tre tamsvine-besætninger. De seneste to udbrud i tamsvinebesætninger ligger uden for de eksisterende kontrolzoner.

Risiko for smitte kan begrænses ved f.eks. at fjerne selvdøde vildsvin og dermed smitekilden i området. Finder man selvdøde vildsvin i jagtområdet, bør man ikke håndtere dem, men rapportere det til myndighederne. En undersøgelse i overvågningszonerne har vist, at Afrikansk svinepestvirus kun findes i 2 % af raske nedlagte vildsvin, mens det er fundet i 72 % af de selvdøde vildsvin i zonerne!

En reduktion af vildsvinebestanden kan bidrage til bedre at kunne kontrollere smittespredningen. Det efterlader imidlertid et tomrum, som andre vildsvin i nærområdet kan vandre ind i – og dermed eventuelt slæbe smitte med ind. Desuden kan visse jagtformer bidrage til at sprede vildsvinene yderligere og dermed også sygdommen. Produktion af tamsvin skal sikres bedre gennem forbud mod

udendørssvineproduktion og fodring med grønt og andre produkter fra naturen, da det er kendte smitteveje.

Sådan gør du

Ved jagt på vildsvin i udlandet bør ansvarlige jægere altid sikre:

- At der ikke er restriktioner på jagt i området som følge af sygdomsudbrud.
- At det nedlagte dyr har normal adfærd ved skudafgivelsen.
- At organerne ser normale ud.

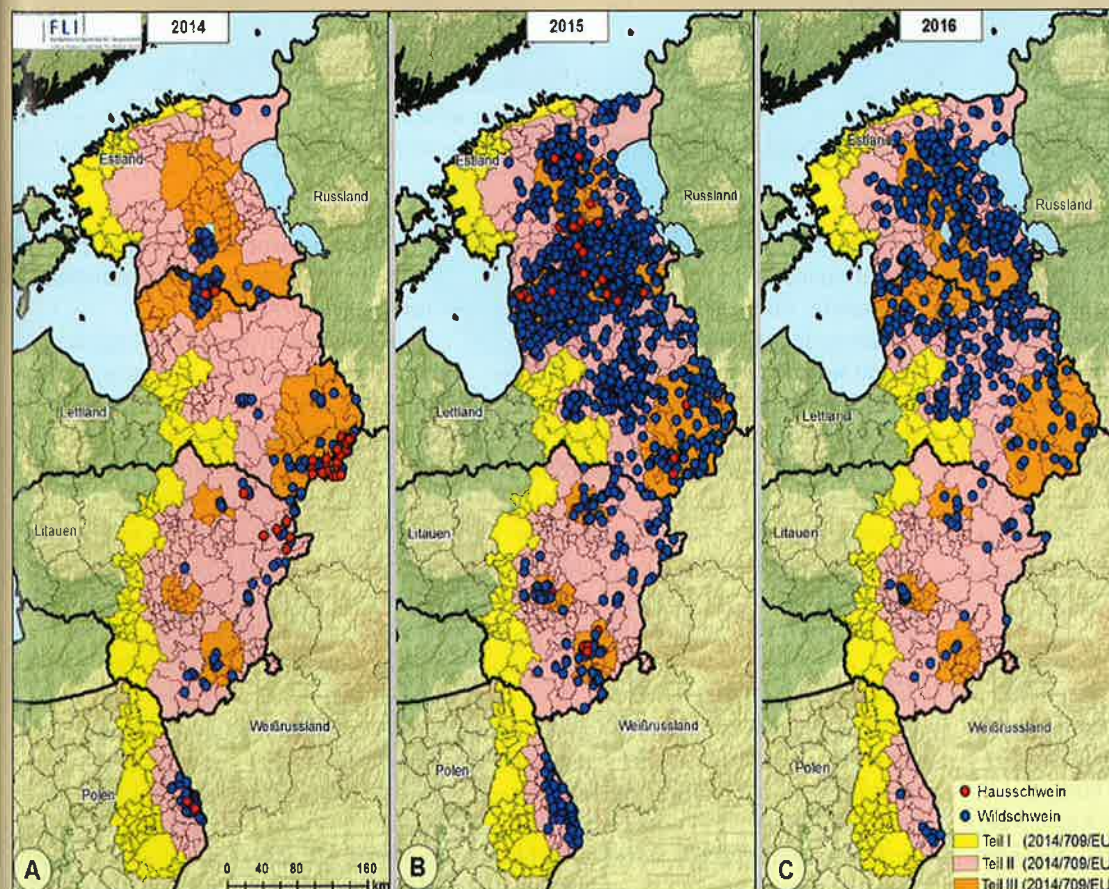
Ved afgang til Danmark skal den ansvarlige jæger sikre:

- At vaske jagttøjet efter afsluttet jagt i udlandet.
- At undgå kontakt med levende svin i 48 timer efter opbrækning/kontakt med nedlagte vildsvin.
- Såfremt vildsvinet medbringes til Danmark, bør ALT slagteaffald efterlades. Vildsvinet bør være parteret, pakket i poser og klar til fryseren.

Selv om det område, man færdes i, ikke er underlagt restriktioner, bør man være særligt påpasselig i de lande, hvor sygdommen er konstateret. Der kan gå et stykke tid, fra sygdommen har spredt sig i vildsvinene, til myndighederne opdager, at området er inficeret, og dermed iværksætter restriktioner. Et dansk udbrud af ASF vil medføre, at al eksport af svin og svinekød stoppes i en periode, hvilket forventes at koste milliarder i tabt eksport, ligesom det må forventes at tage lang tid at genvinde tabte eksportmarkeder efter et udbrud.

Yderligere information: kortlink.dk/nkm7march@vet.dtu.dk

Afrikansk svinepest i de østlige EU-lande, 2014-2016

Kommuner, hvor transport af svineprodukter ud af området er forbudt:

Gule område (Teil I):
Overvågningszone,
vildsvin

Lyserød område (Teil II):
Risikozone, vildsvin

Orange område (Teil III):
Risikozone, tamsvin og
vildsvin

Blå prikker: smittede
vildsvin

Røde prikker: smittede
tamsvinebesætninger

Det er ikke tilladt at tage
kød fra nedlagte vildsvin
med til Danmark fra
områderne der er marke-
ret med gult, lyserød eller
orange.